

گفت‌وگو با همکار نفتی که دستی نوآباد هنر خوشنویسی دارد

همیشه در «خط» ام

زهر سلطانی مقدم - هنر، همواره محلی برای به تصویر کشیدن و تجلی افکار بلند انسان در طول تاریخ بوده است. به هنر، هنرها و فرهنگ‌ها و تمدن‌ها و انسان‌ها چنان ناگسستنی و عمیق می‌نماید که باید اذعان کرد هر فرهنگ و تمدنی که توجه بیشتری به هنر و هنرمندان داشته، در گذر زمان، ماندگارتر، اثرگذارتر و عمیق‌تر ظاهر شده است. در این رهگذر، هنر خوشنویسی و خوشنویسان ایرانی اگر نگوییم بیشترین سهم را در پیدایش و پرورش فرهنگ و اندیشه اسلامی داشته‌اند، می‌توان گفت سهمی بسزا و چشمگیر در این باره گذاشته‌اند. آنچه پیش رو دارید گفت‌وگو با رضا کریمی نوریمنی از کارکنان خطوط لوله و مخازن نفت منطقه مرکزی خوشنویس و هنرمند بنام صنعت نفت است که محیط کارش را با اطلاعات هنر آمیخته است.

«چه زمانی وارد صنعت نفت شدید و در چه بخش‌هایی از این صنعت بزرگ مشغول بودید؟
سال ۱۳۴۷ در شهر اراک متولد شدم. تحصیلاتم را در رشته مهندسی مکانیک به پایان رساندم و سال ۱۳۸۷ به استخدام شرکت ملی حفاری در آمدم. سال ۱۳۸۷ به شرکت خطوط لوله و مخازن نفت ایران منتقل شدم و از آن سال تا کنون، در واحد مهندسی نگهداری و تعمیرات خطوط لوله نفت منطقه مرکزی مشغول به خدمتم. در حوزه فعالیت هنری، اکنون هنر جوی دوره فوق ممتاز خوشنویسی هستم.

«چه شد که با بهاره هنر گذاشتید و چگونه از چه زمان خوشنویسی را دنبال کردید؟
هنر، بویژه خوشنویسی در خانواده ما به صورت موروثی وجود دارد، بنابراین این هنر را از دوران کودکی نزد پدرم که از استادان پیشکسوت خوشنویسی کشور هستند، شروع کردم. به خاطر دارم که از کودکی، به همراه پدرم در مجامع و محافل هنری شعر، موسیقی و خوشنویسی حضور داشتم.

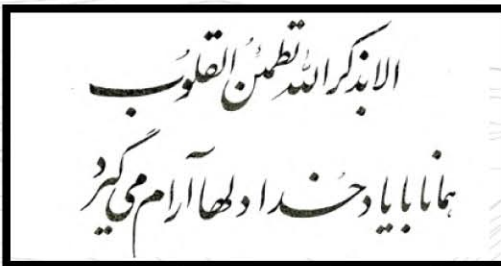
«به عقیده شما خوشنویسی، هنری ذاتی است یا آکسپاسی؟ آموزش چقدر در خوشنویس شدن یک فرد موثر است؟
هر دو، یعنی هم ذاتی است و هم آکسپاسی. به نظر من در ذات همه کم و بیش وجود دارد؛ اما برخی‌ها استعداد خاصی در بعضی هنرها دارند و چقدر خوب است این استعداد در کودکی شناخته شود و با آموزش‌های صحیح نزد استادان مجرب و خوب پرورش یابد. چه بسا دیده ایم که افرادی استعداد خوشنویسی زیادی داشته‌اند و بدون آموزش، خط خوبی دارند؛ اما متأسفانه به علت آموزش نداشتن از آموزش علم، خوشنویسی را به صورت غیر اصولی انجام می‌دهند و اصلاح‌ناشدهایی که در ذهن شخصی شکل گرفته، بی‌ساخت و گاهی غیر ممکن است. به این صورت می‌تواند یک استعداد خوب از بین می‌رود.

«تکنیک‌های خوشنویسی و کسب مدارج بالا و گاهی برتر از استادان خودشان، زبان به نقادی بی‌مبنا و سرزنش بزرگان این هنر باز نکنند و همیشه احترام آنها را حفظ کرده و بداند که رسیدن آنها به این جایگاه، حاصل تلاش و زحمت استادان پیشکسوت این هنر است.
توصیه شما به هنر جوانان که تازه وارد عرصه هنر خوشنویسی شده‌اند، چیست؟
اینکه با ناز بیخه هنر آشنا شوند و پیشکسوتان هنر خوشنویسی را بشناسند و همیشه احترام استادان و بزرگان هنر و خوشنویسی را حفظ کنند. دوم اینکه سعی‌شان بر این باشد که بیشتر تیرگزشان را در فراگرفتن هنر بگذارند و از جوانی موجود در فضای هنری دوری کنند و مواظب باشند. سی و فرار گرفتن اصول و تکنیک‌های خوشنویسی و کسب مدارج بالا و گاهی برتر از استادان خودشان، زبان به نقادی بی‌مبنا و سرزنش بزرگان این هنر باز نکنند و همیشه احترام آنها را حفظ کرده و بداند که رسیدن آنها به این جایگاه، حاصل تلاش و زحمت استادان پیشکسوت این هنر است.

«با یاد دارید که نخستین سرمشق‌تان چه بود؟
«حالا یاد دارم» نخستین سرمشق خوشنویسی بود که پدرم با کلام و فحش به من آموخت.

«از خاطرات خوب خوشنویسی‌تان بگویید؟
خاطرات زیادی دارم، اما آنچه به ذهن دارم، خاطراتی از مرجم استاد و اشقایی فراموشی است. معمولاً وقتی استاد و اشقایی به اراک می‌آمدند، سایر کارکنان قدیمی استان که خود از استادان استان بودند، در منزل یکی از آنها جای جمع می‌شدند و در یک محفل صمیمی، استاد خطشان را می‌دیدند و به تبادل آرا می‌پرداختند. در یکی از این مجالس که در منزل پدرم بود، پدرم به من و برادریم گفت

الابدکر اللطمن القلوب بنا با بایا خندا دلها آرام می‌کند

داشته است؟
به طور کلی اگر از علم و تکنولوژی شناخت داشته باشیم، می‌توانیم آن را در خدمت هنر قرار داده و باعث کشف یک شیء سطح گشایی و کسی آن خوب است. آشنایی با اصول بسزایی دارد و ریشه‌ها نیز به میزان قابل توجهی می‌تواند به امر آموزش و ارائه آثار خوشنویسی کمک کند. اما باید مواظب باشیم که ریشه و ریشه‌ها نیز در هنرمان باشد. به عنوان مثال، ریشه‌ها را نگه داریم، در خدمت هنرمان باشد. به عنوان مثال، کار آمد و زیباست؛ اما نباید آن را برای خلق یک اثر هنری استفاده کرد؛ چون آن اثر هیچ وقت دارای روح و لطافت لازم که ناشی از زیادتها و روح لطیف هنرمند است، نخواهد بود و تاثیر خوبی نیز بر ذهن بیننده نخواهد گذاشت. ضمن اینکه استفاده از خط رایانه‌ای باید از سوی شخصی که اشراف کامل به هنر خوشنویسی دارد، انجام شود که متأسفانه در موارد بسیار زیادی خلاف این مهم دیده می‌شود.

«هنر خوشنویسی را چگونه می‌توان با زندگی ماشینی امروزی و مشغله‌های زندگی متنوع تو کرد و در هم آمیخت؟
استفاده از هنر در زندگی و مشغله و پر استرس و اضطراب امروزی و اونها آرام است و نحوه استفاده از آن به خلایق و ابتکار نیاز دارد. برای مثال، بنازیگی از خط استفاده در طراحی نژادهای رله باغ و تراس‌ها با استفاده از برش سی ان سی استفاده می‌شود که بسیار چشم نواز است. چقدر خوب است که همه ما در کنار شخصی‌های خود حداقل با یک هنر کامل جنب باشیم.

«سرمشق‌های خوشنویسی شما به چه چیزهایی برگشتند؟
هنر شایسته هر شخص هنرمند در محیط زندگی و کارش هنر شایسته هر هنرمند است و کار و هنرش را تلقین خواهد کرد. یک رفتگری را دیدم که گوجه را به نخوی چارو زده بود که از سر گوجه تا ته گوجه شبیه یک درخت و برگ‌هایش شده بود و چقدر حس خوبی برای خودش و اهالی گوجه آفریده بود. در محیط‌های کار (ادارات، سازمان‌ها و...) به امر آموزش بسیار اهمیت می‌دهند. مخصوص در سیستم‌های آموزشی، گوجه چایگاهی برای آموزش هنر به کارکنان می‌باشند. مسلماً استفاده از هنر در محیط کار، محیط را بسیار لطیف خواهد کرد و نتایج خوبی به دنبال خواهد داشت.

«در کنار کار خطاطی به عنوان رئیس واحد تعمیرات شرکت خطوط لوله و مخازن نفت منطقه مرکزی هم کار می‌کنید. هنر در کنار چقدر تاثیر داشته است؟
خط با زندگی و کار ما عجین شده، در محیط کار با تخلیق خام و فرآورده‌ها در خارج از کار هم با خطوط صنعتی، کشنده، لنت، لیس و... کار ما در «خط» هستیم. تاثیر هنر و بخصوص در خوشنویسی در کارکنان بسیار زیاد بوده و باعث شده در کنار محیط سخت و خشن صنعتی و تعمیرات خطوط، هنرمندی قابل تحمل تر باشند و با لطافت هنر آمیخته شوند تا چه‌رازی آرام و لطیف نیز داشته باشیم و مورد توجه و محبت همکاران قرار بگیریم و این تضاد بسیار جالب توجه است و بعضی انتظار یک چنین تضادی را ندارند.

«آیا خوشنویسی را آموزش هم می‌دهید؟
به صورت رسمی، خیر، اما همیشه برای دوستان و همکاران صنعت نفت، آموزش خوشنویسی با قلم و خط تحریری داشته‌ام و گاهی نیز در اجتم خوشنویسان اراک در کنار پدرم شاگردان ایشان را راهنمایی کرده‌ام. درحال حاضر نیز برنامه جامعی برای راه‌اندازی یک آموزشگاه هنری با محوریت خوشنویسی دارم که در کنار آن، هنرهای مرتبط با خوشنویسی مثل تذهیب، نقاشی، خط و... به روش‌های نوین آموزش داده می‌شود.

«غیر از پرداختن به هنر خوشنویسی، فعالیت‌های دیگری هم دارید؟
در موسیقی با چند ساز مخصوص سنتور آشنا هستم و این هنر را نزد استاد مرحوم ناصر شهر بسند فرا گرفتم و مدتی را نیز نزد استاد گرانقدر جناب صفائی بوده‌ام. به ورزش دوچرخه‌سواری و پر تاب درخت علاقه زیادی دارم و در این دو ورزش فعالیت می‌کنم و افتخاراتی هم داشته‌ام؛ البته بسکتبال را به صورت حرفه‌ای از نوجوانی شروع کردم و به مسابقات کشوری نیز در دوران مدرسه اعزام شده‌ام. در شرکت خطوط لوله نیز سر ترس مسابقات بسکتبال منطقه مرکزی هستم و چند بار برای مسابقات بالابین و بخش و مسابقات وزارت نفت اعزام شده‌ام.

«در پایان صحبت‌مان یکی از زیباترین اشعار را که نوشته‌اید، برای مخاطبان «مشعل» بخوانید؟
صد سال هر مسجد و میخانه بگیر
عمرت به هدر رفتن اگر دست بگیر
بشنو سخنی نغمه‌ها را ز پیر خرابات
هر دست که دادی به همان دست بگیر

